SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1453

av Heléne Björklund och Magnus Johansson (båda S)

Politiska ungdomsförbund tillgång till skolan

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över regelverket och skapa bättre möjligheter för politiska ungdomsförbund att besöka högstadieskolor och gymnasieskolor regelbundet och inte enbart under valår och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Skolan har ett viktigt uppdrag att förmedla kunskap om demokratin, vårt politiska system och människors möjligheter att påverka samhället. En viktig del av detta är att elever får möta olika politiska uppfattningar, ställa frågor och diskutera samhällsfrågor med människor som själva är politiskt engagerade. De politiska ungdomsförbunden är ett värdefullt komplement till skolans undervisning. Genom möten med ungdomspolitiker kan elever få större förståelse för hur demokratin fungerar och hur de själva kan engagera sig och påverka sin framtid.

Sedan 2018 regleras politiska partiers medverkan i skolan genom särskilda bestämmelser i skollagen. Rektorn beslutar om politiska partier ska bjudas in och får göra ett urval på objektiva grunder. Men regelverket innebär också att skolor helt kan avstå från att bjuda in politiska ungdomsförbund. Detta har skapat olika förutsättningar för elever att möta politiskt engagerade ungdomar. Vissa skolor välkomnar

ungdomsförbunden regelbundet, medan andra endast bjuder in dem i samband med allmänna val eller inte alls.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågors undersökning från 2025 visar att nio av tio unga tycker att det är viktigt att leva i en demokrati. Samtidigt upplever många att de saknar möjligheter att påverka samhällets utveckling. Endast var femte ung anser sig ha verkliga möjligheter att föra fram sina åsikter till dem som bestämmer.

Under 2026 genomförde MUCF och Sveriges Elevkårer en nationell debatturné med de politiska ungdomsförbunden för att stärka kontakten mellan unga och politiken. Satsningen visar hur viktiga dessa möten är, men också att möjligheterna skiljer sig åt mellan landets skolor.

I riksdagsskolvalet 2026 deltog över 411 000 elever och valdeltagandet nådde rekordnivåer. Det visar att det finns ett stort intresse för demokrati och politik när ungdomar får möjlighet att delta. Men demokratiskt engagemang måste uppmuntras och utvecklas även mellan valen.

Att få möta politiska ungdomsförbund och lära sig hur man själv kan påverka samhällsutvecklingen ska inte vara beroende av vilken skola man går på eller vilka möjligheter som finns i hemmet. Alla elever bör ges likvärdiga förutsättningar att delta i demokratiska samtal. Därför behöver regelverket ses över så att politiska ungdomsförbund ges bättre möjligheter att regelbundet besöka landets högstadie- och gymnasieskolor. Det bör ske på ett sakligt och opartiskt sätt, med respekt för skolans ansvar och verksamhet.

Demokrati är inte något vi bara ska prata om vart fjärde år. Den måste få vara en levande del av skolans vardag.

Heléne Björklund (S) *Magnus Johansson (S)*